

S_idstartS_idslut

Detaljbild

Skriv ut

S_täng

Migrationsöverdomstolen

MIG 2006:2

Målnummer:	UM35-06	Avdelning:	5
Avgörandedatum:	2006-06-22		
Rubrik:	I ett mål om uppehållstillstånd, där en utlänning åberopar skyddsbehov och fråga om utvisning aktualiseras, gäller presumptionen att utlänningen har rätt till bistånd av ett offentligt biträde. Migrationsdomstolen borde, i stället för att besluta om entledigande av det offentliga biträdet, ha prövat frågan om byte av offentligt biträde.		
Lagrum:	• 18 kap. 1 § första stycket 2 utlänningslagen (2005:716) • 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde • 26 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619)		
Rättsfall:			

REFERAT

J T B reste enligt egen uppgift in i Sverige den 13 januari 2004 och ansökte om asyl hos Migrationsverket påföljande dag. Han åberopade till stöd för sin ansökan asylskäl gentemot Demokratiska Republiken Kongo. Migrationsverket beslutade den 9 juni 2005 att förordna advokaten U C som offentligt biträde för J T B. Verket avsåg J T B:s ansökan den 14 november 2005 och beslutade med stöd av den då gällande utlänningslagen (1989:529) att han skulle avvisas. Beslutet om avvisning överklagades till Utlänningsnämnden som den 31 mars 2006 överlämnade målet till Länsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen. Sedan J T B i skrivelse till migrationsdomstolen den 24 april 2006 underrättat domstolen om sin "uppsägning" av advokaten U C, har migrationsdomstolen (2006-04-27, Ocklind) beslutat att entlediga denne som offentligt biträde. Som skäl för sitt beslut anförde domstolen bl. a. att det för närvarande fick antas att J T B saknade behov av offentligt biträde. J T B överklagade beslutet till Migrationsöverdomstolen och yrkade att nytt biträde skulle förordnas i enlighet med den nya utlänningslagen (2005:716). Till stöd för sin talan anförde J T B bl.a. följande. Han hade fortfarande samma behov av offentligt biträde som vid tidpunkten för Migrationsverkets beslut om förordnande av offentligt biträde. Hans tidigare offentliga biträde U C kunde emellertid inte ge honom de juridiska råd som behövdes för att nå klarhet i asylärendet. Biträdet var således inte lämplig för uppdraget att tillvarata hans rätt som asylsökande.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen, (2006-06-22, Jagander, Gylling Lindkvist, referent, Bjernelius Lundahl) yttrade: Av 18 kap. 1 § första stycket 2 utlänningslagen (2005:716) framgår att offentligt biträde skall förordnas i mål och ärenden om utvisning (tidigare benämnt avvisning i motsvarande situation) för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Generella bestämmelser om offentligt biträde återfinns i lagen (1996:1620) om offentligt biträde. Enligt 5 § denna lag jämförd med 26 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619) får byte av biträde ske efter särskilt tillstånd och bara om det finns särskilda skäl. Rätten till offentligt biträde i utlänningsärenden reglerades tidigare i 1972 års rättshjälpslag. I förarbetena till den lagen hänvisade regeringen till bakgrunden till att det i utlänningslagstiftningen införts regler om offentligt biträde, nämligen att avlägsnandet ur landet av en utlänning kunde vara ett ingrepp av det mest djupgående slag för honom eller henne. Därför hade det ansetts angeläget att bl. a. genom förordnande av ett offentligt biträde åstadkomma garantier för att rättsskyddssynpunkterna blev väl tillgodosedda. Om det kom upp en fråga om politiskt flyktingskap kunde behovet av ett sådant biträde bli ännu mera framträdande. Dessutom erinrade regeringen om att språksvårigheter, isolering och bristande kunskap om svenska förhållanden medförde att utlännings ofta hade ett större behov av biträdeshjälp än vad många svenskar hade i ärenden om frihetsberövande (se prop. 1972:132 s. 78-83). Genom en lagändring 1978 infördes därefter en regel om presumption för biträdesförordnande i utlänningsärenden. I det sammanhanget uttalade regeringen i förarbetena att huvudprincipen borde vara att ingen skulle kunna avlägsnas från landet utan att ha erbjudits bistånd av ett offentligt biträde (se prop. 1977/78:90 s. 67). Denna huvudprincip behölls vid tillkomsten av 1989 års utlänningslag. Av förarbetena till den lagen framgår att frågan om i vilka fall ett offentligt biträde skulle förordnas liksom tidigare fick bli en fråga om tillämpningen i det enskilda fallet. Det står emellertid klart att tanken fortfarande var att ett

offentligt biträde borde förordnas i ett utlänningsärende, bl.a. om det var frågan om avvisning till hemlandet och detta inte var en stabil demokrati präglad av rättskultur i svensk mening (se prop. 1988/89:86 s. 135). Den nu gällande utlänningslagen har inte medfört några förändringar i detta avseende (se prop. 2004/05:170 s. 239).

Migrationsöverdomstolen gör följande bedömning.

Skäl för att meddela prövningstillstånd föreligger.

Målet gäller frågan om migrationsdomstolen haft fog för sitt beslut att entlediga advokaten U C som offentligt biträde för J T B. Mot bakgrund av presumtionen att en utlännings skall ha rätt till bistånd av ett offentligt biträde i ett mål där en fråga om utvisning aktualiseras, finner Migrationsöverdomstolen att migrationsdomstolen borde ha tolkat J T B:s återkallande av fullmakten för det offentliga biträdet som en begäran om att få byta offentligt biträde. Migrationsdomstolens beslut om entledigande av det offentliga biträdet skall därför undanröjas och målet visas åter till migrationsdomstolen för ny handläggning av biträdesfrågan.

Beslutet får inte överklagas (16 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen).

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen meddelar prövningstillstånd samt undanröjer migrationsdomstolens beslut och visar målet åter till migrationsdomstolen för ny handläggning.

Sökord: Offentligt biträde; Entledigande; Byte; Asylsökande; Asylskäl; Skyddsskäl
Litteratur: Prop. 1972:132 s.78-83; Prop. 1977/78:90 s. 67; Prop. 1988/89:86 s. 135; Prop. 2004/05:170 s. 239
